

Julie James AS

Y Gweinidog Newid Hinsawdd

31 Mawrth 2023

Annwyl Julie,

Bil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru): cwestiynau dilynol

Diolch i chi am ddod i'n cyfarfod ar 29 Mawrth i roi tystiolaeth mewn cysylltiad â Bil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru).

Yn dilyn y cyfarfod, cytunodd y Pwyllgor y dylwn ysgrifennu atoch i ofyn am eglurhad a/neu ragor o wybodaeth ynghylch y materion a nodir isod.

Targedau ansawdd aer

Yn ôl y Papur Gwyn ar y Bil Aer Glân ('y Papur Gwyn') wrth osod targedau ansawdd aer, *rhaid* i Weinidogion Cymru *roi sylw i'r canlynol*: cyngor annibynnol ac arbenigol; Polisi domestig, canllawiau, targedau a gofynion cyfreithiol presennol; Polisi, canllawiau a deddfwriaeth ryngwladol; Y dadansoddiadau economaidd, technegol a chymdeithasol, a dichonoldeb cyflawni targedau; Adroddiadau diweddar gan CNC ar ansawdd aer cenedlaethol, gan gynnwys cyflwr adnoddau naturiol yng Nghymru; Yr adroddiad diweddaraf ar dueddiadau'r dyfodol.

Mae'r dull arfaethedig uchod yn debyg i'r hyn y darperir ar ei gyfer yn adran 32 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 mewn perthynas â gosod cyllidebau carbon a thargedau lleihau allyriadau carbon.

Mae adran 3(1) o'r Bil yn darparu bod yn rhaid i Weinidogion Cymru, cyn gwneud rheoliadau i osod targedau ansawdd aer, geisio cyngor gan bersonau y maent yn ystyried eu bod yn annibynnol ac yn meddu ar arbenigedd perthnasol, a rhoi sylw i wybodaeth wyddonol ynghylch llygredd aer.

1. Pam ydych chi wedi dewis peidio â bod yn fwy rhagnodol ynglŷn â'r wybodaeth y mae'n rhaid i Weinidogion Cymru roi sylw iddi cyn gwneud rheoliadau i osod targedau ansawdd aer (i adlewyrchu'r cynnig yn y Papur Gwyn)?

Mae'r Memorandwm Esboniadol yn nodi bod Llywodraeth Cymru wedi "sefydlu panel annibynnol o arbenigwyr, y Panel Cyngori ar Aer Glân, sy'n darparu cyngor ac argymhellion ar y broses gosod targedau a thargedau penodol ar gyfer llygyddion aer â blaenoriaeth yng Nghymru".

2. Pa ystyriaeth a roesoch i ddefnyddio'r Bil i roi'r Panel Cyngori ar Aer Glân ar sail statudol?
3. Nid oes gofyniad ar Weinidogion Cymru i ymgynghori â sefydliadau perthnasol/y cyhoedd cyn gwneud rheoliadau i osod targedau ansawdd aer. Pam felly?

Yn ôl y Papur Gwyn, dylai rheoliadau sy'n gosod targed ar gyfer deunydd gronynnol mân gael eu gosod o fewn 24 mis i'r Ddeddf gael Cydsyniad Brenhinol. Fodd bynnag, mae adran 3(8) o'r Bil yn darparu bod rhaid gosod rheoliadau drafft o fewn tair blynedd.

4. Pam ydych chi wedi dewis ymestyn yr amserlen ar gyfer gwneud rheoliadau o flwyddyn?

Hybu ymwybyddiaeth o lygredd aer

Mae adran 8 o'r Bil yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i hybu ymwybyddiaeth o lygredd aer.

Nodir fel a ganlyn yn y Memorandwm Esboniadol:

"Mae natur eang y cynnig yn sicrhau bod ystod eang o opsiynau yn bosibl ar gyfer rhoi'r cynnig ar waith ac yn darparu hyblygrwydd os bydd gofynion o ran gwybodaeth ac ymwybyddiaeth yn newid dros amser. Caiff cynllun cyflawni ei ddatblygu â rhanddeiliaid er mwyn sicrhau bod camau penodol yn cael eu cymryd ac er mwyn galluogi craffu."

5. Pa ystyriaeth a roesoch i gynnwys rhagor o fanylion ynglŷn â'r camau y byddai disgwyl i Weinidogion Cymru eu cymryd i gyflawni'r ddyletswydd yn adran 8, er enghraifft, paratoi a chyhoeddi 'cynllun cyflawni' (y cyfeirir ato yn y Memorandwm Esboniadol)?
6. Pa drefniadau fydd yn cael eu rhoi ar waith i fonitro cydymffurfiaeth â'r ddyletswydd/effeithiolrwydd y ddyletswydd, a sut mae'r Bil yn darparu ar gyfer hyn?

Strategaeth ansawdd aer genedlaethol

Mae adran 9 yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddiwygio adran 8 o Ddeddf yr Amgylchedd 1995 ("Deddf 1995") at ddiben newid y cyfnod y mae'n rhaid iddynt adolygu'r strategaeth ansawdd aer genedlaethol ynddo.

Mae paragraff 3.93 o'r Memorandwm Esboniadol yn nodi'r canlynol:

"...nid yw [y cylch pum mlynedd bresennol] yn caniatáu hyblygrwydd i ymaddasu i delerau'r Senedd, a all neu na all ddilyn y patrwm pum mlynedd. Mae cysoni'r ddyletswydd i lunio strategaeth ansawdd

aer â thelerau'r Senedd yn gwneud y cynnig yn gydlynol ac yn rhoi diben iddo mewn cyd-destun gwleidyddol Cymreig. Mae'n golygu y gallai Gweinidogion ystyried adrodd amgylcheddol sy'n ystyrlon yn ehangach..."

7. Pa ystyriaeth a roesoch i gynnwys gofyniad ar Weinidogion Cymru i adolygu'r strategaeth ansawdd aer genedlaethol ar adeg benodol (e.e. 12 mis) yn dilyn etholiad Senedd ar wyneb y Bil?

Mae adran 11 o'r Bil yn diwygio Deddf 1995 i osod dyletswydd ar awdurdodau lleol ac 'awdurdodau cyhoeddus Cymreig perthnasol' i roi sylw i'r strategaeth ansawdd aer genedlaethol, lle y dynodir awdurdodau cyhoeddus Cymreig perthnasol gan Weinidogion Cymru mewn rheoliadau.

8. Pa feini prawf y bydd Gweinidogion Cymru yn eu defnyddio i benderfynu a ddylid dynodi 'awdurdod Cymreig datganoledig' yn 'awdurdod cyhoeddus Cymreig perthnasol' at ddiben cymhwyso'r ddyletswydd o dan adran 11?

Rheoli mwg

Roedd y Papur Gwyn yn cynnwys cynigion i gryfhau'r ddeddfwriaeth bresennol ar reoli mwg drwy wneud y canlynol:

- mandadu'r defnydd o Orchmynion Rheoli Mwg mewn ardaloedd poblogaeth diffiniedig;
- ymestyn y ddeddfwriaeth ar reoli mwg i gynnwys llosgi yn yr awyr agored; a
- chynnwys gofyniad i Awdurdodau Lleol adolygu Ardaloedd Rheoli Mwg yn rheolaidd.

Nid yw'r Bil yn cynnwys darpariaethau ar gyfer yr uchod.

9. A allwch egluro a allai Gweinidogion Cymru gryfhau'r ddeddfwriaeth bresennol ar reoli mwg yn y modd a amlinellir uchod drwy ddefnyddio pwerau presennol, h.y. heb fod angen deddfwriaeth sylfaenol bellach?

Codi tâl ar ddefnyddwyr cefnffyrdd

Os gwneir cynllun codi tâl ar ddefnyddwyr cefnffyrdd o dan adran 167(3) nad yw'n cael ei wneud (naill ai'n gyfan gwbl neu'n rhannol) at ddiben lleihau llygredd aer neu gyfyngu arno, mae paragraff 15 'newydd' o Atodlen 12 i Ddeddf Trafnidiaeth 2000 (fel y'i mewnosodir gan baragraff 6 o Atodlen 2 i'r Bil) yn darparu y bydd cyfran Gweinidogion Cymru o enillion net y cynllun ond ar gael i'w chymhwyso at ddiben hwyluso cyflawni unrhyw bolisiau neu gynigion yn ymwneud â thrafnidiaeth.

Pan wneir cynllun at ddiben lleihau llygredd aer neu gyfyngu arno yn gyfan gwbl neu'n rhannol, rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi datganiad sy'n nodi sut y bydd yr enillion net yn cael eu defnyddio ac effaith ddisgwyliedig y rhain ar ansawdd aer (os o gwbl).

10. A allwch gadarnhau, pan wneir cynllun codi tâl ar ddefnyddwyr cefnffyrdd yn rhinwedd adran 167(3) at ddiben lleihau neu gyfyngu ar lygredd aer, y gellir cymhwyso cyfran Gweinidogion Cymru o'r enillion net o'r cynllun at unrhyw ddiben?

11. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygu fframwaith ar gyfer Parthau Aer Glân?

Gwrthsegura

12. Pam ydych chi o'r farn bod angen y pwerau i ragnodi ystod ariannol, o ystyried bod pŵer i bennu swm cosb benodedig eisoes yn bodoli? Pa ystyriaeth y mae Llywodraeth Cymru wedi'i rhoi i gynyddu'r tâl presennol yn unig?

13. Pa asesiad sydd wedi'i wneud o effaith y cynigion ynghylch codi tâl ar ddefnyddwyr cefnffyrdd a'r cynigion i atal segura ar bobl o grwpiau incwm is?

Seinweddau

14. Sut mae Llywodraeth Cymru yn diffinio 'seinweddau'?

15. Pa ystyriaeth a roesoch i gynnwys diffiniad o 'seinweddau' yn y Bil?

16. Pa ystyriaeth a roesoch i sefydlu Panel Cynghori ar Seinweddau i roi cyngor arbenigol i Weinidogion Cymru (cyffelyb i'r Panel Cynghori ar Aer Glân)?

17. Sut y bydd Gweinidogion Cymru yn monitro effeithiolrwydd y strategaeth seinweddau genedlaethol o ran lleihau lefelau llygredd sŵn?

18. Pa ystyriaeth a roesoch i gynnwys gofyniad ar Weinidogion Cymru i adrodd ar gynnydd tuag at weithredu'r strategaeth seinweddau genedlaethol?

Byddwn yn ddiolchgar pe gallech ymateb cyn gynted â phosibl, ac erbyn 21 Ebrill fan bellaf.

Yn gywir,

Llyr Gruffydd AS,
Cadeirydd Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg. / We welcome correspondence in Welsh or English.